



გადაწყვეტილება საქართველოს სახელით

21.10.2019 წ.

ქ. ოზურგეთი

შესავალი ნაწილი

ოზურგეთის რაიონული სასამართლო

მოსამართლე მარინა კიკნაძე

სხდომის მდივანი თამილა მახარაძე-ბოლქვაძე

მოსარჩელე- სს „თ-----კი“,
მოსარჩელის წარმომადგენელი- სა-----ილი
მოპასუხე- ირ-----ძე
მოპასუხე -მი-----ილი

დავის საგანი: თანხის დაკისრება,

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. დაეკისროს ირ-----ძეს და მი-----ილს სოლიდარულად სს თ-----კის სასარგებლოდ დავალიანების -22902.29 ლარის გადახდა (ძირი თანხა არის-17413.43 ლარი, სარგებელი-2488.86 ლარი, პირგასამტეხლო-3000 ლარი.

1.2. დაეკისროს ირ-----ძეს და მი-----ილს სოლიდარულად სს თ-----კის სასარგებლოდ 2019 წლის 26 ივლისიდან, 2017 წლის 9 ოქტომბრის საბანკო კრედიტის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ძირ თანხაზე-17 413.43 ლარზე, ვალდებულების სრულად შესრულებამდე წლიური 15%-ი სარგებლის გადახდა,

რაც ყოველთვიურად შეადგენს-217.66 ლარს.

1.3. დაეკისროს ირ-----ძეს და მი-----ილს სოლიდარულად სს თ-----კის სასარგებლოდ 2019 წლის 26 ივლისიდან, 2017 წლის 9 ოქტომბრის საბანკო კრედიტის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ძირ თანხაზე-17 413.43 ლარზე, ვალდებულების სრულად შესრულებამდე შემცირებული პირგასამტეხლოს ყოველდღიური 0.27%-ის გადახდა, რაც ყოველდღიურად შეადგენს-47.01 ლარს.

1.4. თავდების მი-----ილის პასუხისმგებლობის მაქსიმალური ოდენობა განისაზღვროს 20000 ლარის ოდენობით.

მოსარჩელე ორგანიზაციის-სს თ-----კის წარმომადგენლის-სა-----ილის განმარტებით 2017 წლის 9 ოქტომბერს ბანკსა და ირ-----ძეს შორის გაფორმდა 3----- საბანკო კრედიტის ხელშეკრულება, რომლის თანახმადაც მსესხებელზე გაიცა სესხი 20000 ლარის ოდენობით, კრედიტის ვადა განისაზღვრა 1464 დღით, სარგებლის წლიური 15%-ის დარიცხვით, რომლის უზრუნველყოფის მიზნით 2017 წლის 9 ოქტომბერს მი-----ილს და ბანკს შორის გაფორმებულ იქნა თავდებობის ხელშეკრულება, რომლითაც მი-----ილმა იკისრა პასუხისმგებლობა 20000 ლარის ფარგლებში.

ვინაიდან ირ-----ძემ დაარღვია ხელშეკრულების პირობები, ბანკმა ცალმხრივად შეწყვიტა ხელშეკრულებები და მიმართა სასამართლოს.

2. მოპასუხის პოზიცია

მოპასუხე ირ-----ძემ განმარტა, რომ დაემტკრა მანქანა, ვეღარ იმუშავა და ვერ შეძლო თანხის გადახდა, მაგრამ ითხოვა ჯარიმების შემცირება და გრაფიკის დაწესება.

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

უდავო ფაქტობრივი გარემოებები არ დადგენილა

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.2.1. საქმეშია საბანკო კრედიტის ხელშეკრულების 3----- თავსართი და კრედიტის საპროცენტო განაკვეთი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

თავსართი (იხ. ს.ფ. 18-24).

3.2.2. 2017 წლის 9 ოქტომბერს ბანკსა და ირ-----ძეს შორის გაფორმდა 3----- საბანკო კრედიტის ხელშეკრულება, რომლის თანახმადაც მსესხებელზე გაიცა სესხი 20000 ლარის ოდენობით, კრედიტის ვადა განისაზღვრა 1464 დღით, სარგებლის წლიური 20%-ის დარიცხვით.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

იპოთეკის ხელშეკრულება (ს.ფ.28-32).

3.2.3. 2017 წლის 9 ოქტომბერს მი-----ილს და ბანკს შორის გაფორმებულ იქნა თავდებობის ხელშეკრულება N----- რომლითაც მი-----ილმა იკისრა პასუხისმგებლობა 20000 ლარის ფარგლებში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

თავდებობის ხელშეკრულება (ს.ფ.25-38).

3.2.4. საქმეშია ხელშეკრულება ფიზიკური პირის საბანკო ოპერაციების წარმოების შესახებ.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

ხელშეკრულება (ს.ფ. 39-55).

3.2.6. საქმეშია ცნობა დავალიანების შესახებ.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

შეტყობინება, ცნობა (ს.ფ 58).

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი ანალიზის საფუძველზე, სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს სსკ-ის მე-2 მუხლი,

საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის პირველი ნაწილი,

„ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის“ ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტი,

სამოქალაქო კოდექსის 361-ე, 317-ე, მე-400, 402-403-ე, 867-ე, 417-418-ე,

420-ე მუხლები.

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს სსკ-ის მე-2 მუხლი ადგენს სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობის ერთ-ერთ ყველაზე ფუნდამენტურ პრინციპს პირის მიერ უფლების სასამართლო წესით დაცვის შესახებ. აღნიშნული ნორმის მიხედვით, ყოველი პირისათვის უზრუნველყოფილია უფლების სასამართლო წესით დაცვა. კანონის დასახელებული დანაწესი გულისხმობს პირის უფლებას, დაიცვას თავისი კანონიერი ინტერესი სასამართლოს მეშვეობით. აღნიშნული პრინციპი განმტკიცებულია **საქართველოს კონსტიტუციით**.

როგორც დადგენილია სს თ-----კმა თავისი შესაძლო დარღვეული უფლების დასაცავად მიმართა სასამართლო 2019 წლის 8 აგვისტოს .

„ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის“ ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის მიხედვით, სამოქალაქო უფლებათა და მოვალეობათა განსაზღვრისას ან წარდგენილი ნებისმიერი სისხლის-სამართლებრივი ბრალდების საფუძვლიანობის გამორკვევისას ყველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.

აღნიშნული საერთაშორისო აქტით განმტკიცებული სამართლიანი სასამართლოს უფლება გულისხმობს სასამართლოს ვალდებულებას, დაასაბუთოს მის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება. პროცესის მონაწილეებისათვის, ისევე როგორც საზოგადოებისათვის, ნათელი უნდა იყოს განსჯის ის პროცესი, რომელიც სასამართლომ გაიარა კონკრეტული გადაწყვეტილების მიღებამდე. გადაწყვეტილებაში ასახული უნდა იყოს სასამართლოს მოსაზრებები და სამართლებრივი დასკვნები, რომელმაც დავის სწორედ ამგვარი გადაწყვეტილება გამოიწვია.

ასევე ქართული სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობა არაერთი ნორმით ადგენს სასამართლოს ვალდებულებას დაასაბუთოს თავისი პოზიცია კონკრეტულ საკითხებთან დაკავშირებით.

მოცემულ დავასთან მიმართებაში სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელის-სს თ-----კის მოთხოვნა არის საფუძვლიანი და უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ შემდეგ გარემოებათა გამო:

6.2. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 361-ე მუხლის I ნაწილის თანახმად, ყოველი შესრულება გულისხმობს ვალდებულების არსებობას. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, ვალდებულება უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, კეთილსინდისიერად, დათქმულ დროსა და ადგილას. ამავე

კოდექსის 316-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ვალდებულების ძალით კრედიტორი უფლებამოსილია მოსთხოვოს მოვალეს რაიმე მოქმედების შესრულება.

6.3. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.

6.4. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-400 მუხლის `ა` პუნქტის შესაბამისად, მოვალის მიერ ვალდებულების შესრულების ვადის გადაცილებად ითვლება, თუ შესრულებისათვის დადგენილ დროში ვალდებულება არ შესრულდება, ამავე მუხლის `ბ` პუნქტის შესაბამისად, მოვალის მიერ ვალდებულების შესრულების ვადის გადაცილებად ითვლება აგრეთვე თუ შესრულების ვადის დადგომიდან კრედიტორის მიერ გაფრთხილების შემდეგაც მოვალე არ ასრულებს ვალდებულებას.

6.5. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 402-ე მუხლის შესაბამისად, მოვალე ვადის გადაცილების დროს პასუხს აგებს ყოველგვარი გაუფრთხილებლობისათვის.

6.6. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 403-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად მოვალე, რომელიც ფულადი თანხის გადახდის ვადას გადააცილებს, ვალდებულია, გადაცილებული დროისათვის გადაიხადოს მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრული პროცენტი, თუ კრედიტორს, სხვა საფუძვლიდან გამომდინარე, უფრო მეტის მოთხოვნა არ შეუძლია.

როგორც დადგენილია მსესხებლის-ირ-----ძის მხრიდან დარღვეული იქნა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ზემოთმითითებული მუხლების მთხოვნები, რაც საკრედიტო ხელშეკრულების თანახმად, ბანკს აძლევს უფლებას მოითხოვოს საკრედიტო ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულება.

6.7. მხარეთა ურთიერთობა რეგულირდება საბანკო კრედიტის მარეგულირებელი ნორმებით, რაც გათვალისწინებულია საქართველოს **სამოქალაქო კოდექსის 867-873 მუხლებით.**

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 867-ე მუხლის მიხედვით „საბანკო კრედიტის ხელშეკრულებით კრედიტის გამცემი აძლევს ან მოვალეა მისცეს მსესხებელს სასყიდლიანი კრედიტი სესხის ფორმით“. ამ ნორმის შესაბამისად მოსარჩელემ მსესხებელს გადასცა სასყიდლიანი კრედიტი სესხის სახით.

დადგენილია, რომ 2017 წლის 9 ოქტომბერს სს თ-----კსა და ირ-----ძეს შორის გაფორმდა 3----- საკრედიტო ხელშეკრულება, რომლის თანახმადაც მსესხებელზე გაიცა სესხი 20000 ლარის ოდენობით, კრედიტის ვადა განისაზღვრა 1464 დღით, სარგებლის წლიური 15%-ის დარიცხვით (იხ. პუნქტი. 3.2.2).

დადგენილია, რომ 2017 წლის 9 ოქტომბერს სს თ-----კსა და მი-----ილს შორის გაფორმებულ იქნა თავდებობის ხელშეკრულება (იხ. პუნქტი. 3.2.3).

მიუხედავად იმისა, რომ სახელშეკრულებო სამართალი ხელშეკრულების თავისუფლების პრინციპსა და მხარეთა ურთიერთნდობაზეა აგებული, ყოველთვის არსებობს გარკვეული რისკი ვალდებულების შესაძლო დარღვევასთან დაკავშირებით. ასეთი დარღვევის შემთხვევაში, სამოქალაქო კოდექსი მხარეს ანიჭებს ხელშეკრულებიდან გასვლის შესაძლებლობის უფლებას. ვალდებულების დარღვევა სხვადასხვა ფორმით შეიძლება გამოიხატოს, კერძოდ, ვალდებულების შეუსრულებლობა, შესრულების ვადის გადაცილება ან არაჯეროვანი შესრულება. თუმცა, აღსანიშნავია, რომ სამოქალაქო კოდექსის 405-ე მუხლის გამოყენებისათვის მნიშვნელობა არა აქვს, თუ რომელი ფორმით განხორციელდა დარღვევა. საგულისხმოა, რომ აღნიშნული უფლების რეალიზაცია შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც დარღვევა არსებით ხასიათს ატარებს. არსებითია თუ არა დარღვევა, ეს ყოველი კონკრეტული ფაქტის შეფასებისას უნდა დადგინდეს.

განსახილველ საქმეში არსებული მტკიცებულებებით დადგენილია, რომ ირ-----ძემ ვალდებულება არ შეასრულა და ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადაში სესხად მიღებული თანხა გრაფიკით გათვალისწინებულ ვადებში არ დაუბრუნა ბანკს. მსესხებელი ვალდებული იყო ნაკისრი ვალდებულება შეესრულებინა ჯეროვნად. კერძოდ, მას გრაფიკით გათვალისწინებული შესატანი ბანკში უნდა შეეტანა იმ დროში, რაც ხელშეკრულებით იყო გათვალისწინებული. კრედიტის სახით მიღებული თანხით წარმოშობილი ვალდებულება უნდა დაეფარა პერიოდული შენატანებით, რაც გათვალისწინებული იყო შესაბამისი გადახდის გრაფიკით. ნაკისრი ვალდებულება ვერ შეასრულა, რითაც დაარღვია ხელშეკრულება. ხელშეკრულების არაჯეროვნად შესრულებით დაარღვია ხელშეკრულების პირობები, რაც მოსარჩელეს ანიჭებს უფლებას, მოითხოვოს ვალის დაბრუნება.

ვინაიდან მსესხებელმა არ შეასრულა ნაკისრი ვალდებულება და მოსარჩელეს არ დაუბრუნა სესხად მიღებული თანხა და სარგებელი. ასეთ შემთხვევაში მხარეთა თანასწორობისა და სამართლიანობის აღდგენის მიზნით მოპასუხეები უნდა დავალდებულდეს მოსარჩელეს გადაუხადონ ის თანხა, რაც დავალიანებად დარჩა სესხის გადახდის შეწყვეტის შემდეგ.

6.8. მოსარჩელე მოითხოვს მოპასუხეს დაეკისროს

პირგასამტეხლოს გადახდა. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 417-418-ე მუხლების მიხედვით, პირგასამტეხლო არის მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრული ფულადი თანხა, რომელიც მოვალემ უნდა გადაიხადოს ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულებისათვის. ხელშეკრულების მხარეებს შეუძლიათ თავისუფლად განსაზღვრონ პირგასამტეხლო, რომელიც შეიძლება აღემატებოდეს შესაძლო ზიანს. შეთანხმება პირგასამტეხლოს შესახებ მოითხოვს წერილობით ფორმას.

განსახილველ შემთხვევაში პირგასამტეხლოს შესახებ მხარეები შეთანხმებული იყვნენ **(იხ. ხელშეკრულებები)**.

6.9 სამოქალაქო კოდექსის 420-ე მუხლით „სასამართლოს შეუძლია საქმის გარემოებათა გათვალისწინებით შეამციროს შეუსაბამოდ მაღალი პირგასამტეხლო“.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ პირგასამტეხლოს მიზანია მოვალის პასუხისმგებლობის ამაღლების მცდელობა. მოვალემ პირგასამტეხლოს თავის არიდების მიზნით კრედიტორის წინაშე ვალდებულება უნდა შასრულოს ჯეროვნად და დროულად. ასევე მისი მიზანია ვალდებულების დაყოვნებით კრედიტორზე მიყენებული ზიანის კომპენსირება და დარღვეული უფლების აღდგენა. პირგასამტეხლოს მიზანი არაა კრედიტორის გამდიდრება მოვალის ხარჯზე. შესაბამისად, პირგასამტეხლო უნდა იყოს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ვალდებულების დარღვევის თანაზომიერი და გონივრული. მოცემულ შემთხვევაში მოპასუხის წინაშე არსებული პირგასამტეხლოს ოდენობა არის არამართლზომიერი და იგი უნდა შემცირდეს.

7. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს სსკ-ის 49-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად: თუ სასამართლოს მთავარ სხდომამდე მოსარჩელე უარს იტყვის სარჩელზე, მოპასუხე ცნობს სარჩელს ან მხარეები მორიგდებიან, მხარეები მთლიანად თავისუფლდებიან სახ. ბაჟის გადახდისაგან.

მოცემულ შემთხვევაში სასამართლოს მთავარ სხდომამდე მოპასუხეებმა ცნეს სარჩელი, შესაბამისად მოსარჩელე ორგანიზაციას უნდა დაუბრუნდეს მის მიერ სახ. ბაჟის სახით გადახდილი თანხა.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები

მოცემულ საქმეზე ოზურგეთის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 8 აგვისტოს განჩინებით გამოყენებული სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება

უნდა დარჩეს უცვლელი.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა სსსკ-ის 49-ე, 243-244-ე, 247-248-249-ე, 257-ე, 364-ე, 369-ე მუხლებით და

გადაწყვიტა

1. სს თ-----კის სარჩელი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

1.1. დაეკისროს ირ-----ძეს და მი-----ილს სოლიდარულად სს თ-----
--კის სასარგებლოდ დავალიანების -20618.18 ლარის გადახდა (ძირი თანხა
არის-17413.43 ლარი, სარგებელი--2488.86 ლარი, პირგასამტეხლო-715.89 ლარი).

1.2. დაეკისროს ირ-----ძეს და მი-----ილს სოლიდარულად სს თ-----კის
სასარგებლოდ 2019 წლის 26 ივლისიდან, 2017 წლის 9 ოქტომბრის საბანკო
კრედიტის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ძირ თანხაზე-17 413.43 ლარზე,
ვალდებულების სრულად შესრულებამდე წლიური 5%-ი სარგებლის გადახდა,
რაც ყოველთვიურად შეადგენს-72.5 ლარს.

1.3. დაეკისროს ირ-----ძეს და მი-----ილს სოლიდარულად სს თ-----კის
სასარგებლოდ 2019 წლის 26 ივლისიდან, 2017 წლის 9 ოქტომბრის საბანკო
კრედიტის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ძირ თანხაზე-17 413.43 ლარზე,
ვალდებულების სრულად შესრულებამდე შემცირებული პირგასამტეხლოს
ყოველდღიური 0.13%-ის გადახდა, რაც ყოველდღიურად შეადგენს-23.50 ლარს.

1.4. თავდების მი-----ილის პასუხისმგებლობის მაქსიმალური ოდენობა
განისაზღვროს 20000 ლარის ოდენობით.

2. სახ. ბაჟის თანხა -1196.91 ლარის ოდენობით დაუბრუნდეს მოსარჩელე
ორგანიზაციას სს თ-----კს შემდეგი ანგარიშიდან: სახელმწიფო ხაზინა, საბიუჯეტო
შემოსავლების სახაზინო კოდი 300903150, საგადახდო დავალება №45, ბანკის კოდი -
TRESGE22, თარიღი 01.08.2019 წ.

2.1. დაეკისროს იჯეს და მი-----ილს სოლიდარულად სს თ-----კის
სასარგებლოდ იურიდიული მომსახურების თანხა 500 ლარის ოდენობით და
აკრძალვის რეგისტრაციის საფასური-40 ლარის ოდენობით.

3. ოზურგეთის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 8 აგვისტოს განჩინებით
გამოყენებული სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება დარჩეს უცვლელი.

4. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს

სამოქალაქო საქმეცა პალატაში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 14 დღის ვადაში, სარეზოლუციო ნაწილის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით ოზურგეთის რაიონული სასამართლოს მეშვეობით.

5. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს ოზურგეთის რაიონული სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

მოსამართლე:

მარინა კიკნაძე